

והאל הקדוש נקדש בצדקה" (ישעיה ה, טז). גדולה צדקה, שהיא מלצה לעושיה בשעת פטירתו, שנאמר: "והלך לפניך צדקה, כבוד ה' יאספך" (שם נח, ח). גדול החסד, שבו נבנה העולם, שנאמר: "עולם חסד יבנה" (תהלים פט, ג). לך ידבק האדם במדת הנדיבות, שגורמת כל הטובות האלה. ועוד יהיה נדיב בממונו לקנות המצוות, כגון רפן גמליאל שקנה אתרוג באלף וזו (סוכה מא, ב). ויהיה נדיב בממונו להדר במצוות (שבת קלג, ב), והדור מצוה עד שליש (ב"ק ט, ב). ויהיה נדיב בממונו לכתב ולקנות ספרים ולהשאילן למי שאין לו, שנאמר (תהלים קיב, ג): "הון ועשר בביתו, וצדקתו עמדת לעד" (כתובות נ, א). ויהיה ותרן בזה, שלא יחוש אם יתקלקלו הספרים עבור שלומדים בהם. ועל כלי ביתו יהיה נדיב להשאיל לשכניו ומידעיו. ויהיה נדיב להלוות לעני את כספו. ואם יספיק בידו, ילוה גם לעשירים. ויהיה נדיב במשאו ובמתנו. לעולם לא ידקדק על דבר מועט. אם הוא מורד יין או שמן או איזה דבר שיהיה, לא יצמצם.

ויהיה נדיב בגופו לטרוח עבור כל אדם, לסבל עלם ומשאם, להצטער בצרתם, ולהתפלל בעדם, ולשמח בשמחתם, לבקר חולים ולעשות חסד עם המתים. וכיותר צריך להיות נדיב בחכמת תורתו, ללמד לכל אדם דעת ולהמשיך את לבם לשמים. וזהו הנדיבות הגדולה שבכל מיני הנדיבות, המתנדב לאדם להביאו לחיי העולם הבא. אף-על-פי שמדת הנדיבות היא טובה, צריך לזהר שלא יהא פזרן להשיג תאנות לבו במיני מאכל ומשקה, ולתת הונו לזונות, ולעשות בגדים יקרים, ולפזר

בוא וראה כמה גדול כחה של צדקה, שהיא נתונה בימינו של הקדוש-ברוך-הוא, שנאמר: "צדק מלאה ימינה" (תהלים מח, יא). גדולה צדקה, שבה נשתבח הקדוש-ברוך-הוא בשעה שעתיד להביא תשועה לישראל, שנאמר: "אני מדבר בצדקה, רב להושיע" (ישעיה סג, א). גדולה צדקה, שמנחלת כבוד וחיים לעושיה, שנאמר: "רדף צדקה וחסד, ימצא חיים צדקה וכבוד" (משלי כא, כא). ומשום דרדף צדקה ימצא צדקה?! אלא הקדוש-ברוך-הוא ממציא לו מעות כדי לעשות מהן צדקה לבני-אדם המהגנין, לעשות להן צדקה כדי לקבל מהן שכר. גדולה צדקה, שבה עתיד הקדוש-ברוך-הוא לפדות את ישראל, שנאמר: "ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה" (ישעיה א, כז). גדולה צדקה, שבה נשתבח אברהם אבינו, שנאמר: "והאמן בה", ויחשבה לו צדקה" (בראשית טו, ו), ואומר: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אתריו, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו" (שם יח, יט). ובה נשתבח דוד, שנאמר: "ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו" (שמואל-ב ח, טו). גדולה צדקה, שבה נשתבח שלמה המלך עליו השלום, שנאמר: "יהי ה' אליהיך ברוך אשר חפץ כף לתתך על כסא ישראל, באהבת ה' את ישראל לעלם, וישימך למלך לעשות משפט וצדקה" (מ"א י, ט). גדולה צדקה, שמנעת עד כסא הכבוד, שנאמר: "צדק ומשפט מכוון כסאך" (תהלים פט, טו). ובה נשתבח ישראל, שנאמר: "וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות וגו'" (דברים ו, כה). גדולה צדקה, שבה עתיד הקדוש-ברוך-הוא להשתבח ביום הדין, שנאמר: "ויגבה ה' צבאות במשפט,